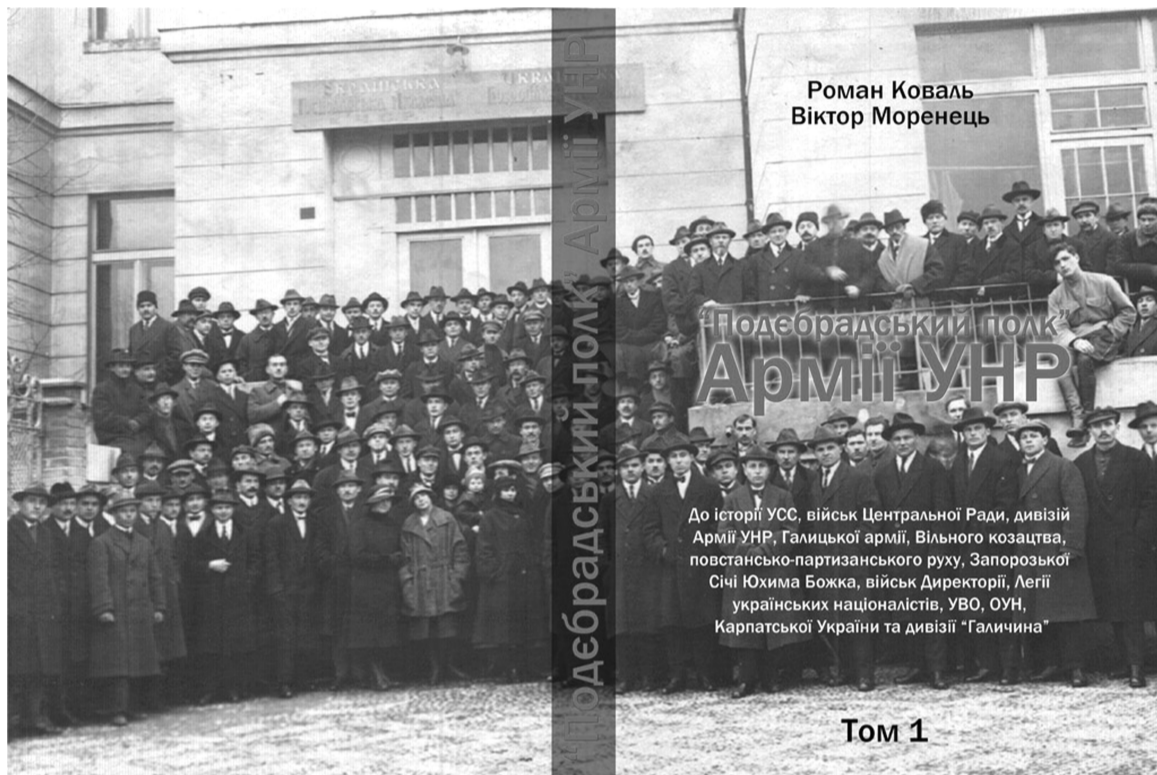

НЕЗБОРИМА НАЦІЯ

НАШ ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС – 33545

ЕНЦИКЛОПЕДІЯ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ

Роман Коваль
Віктор Моренець

Подобрядський полк
Армії УНР

До історії УСС, військ Центральної Ради, дивізій Армії УНР, Галицької армії, Вільного козацтва, повстансько-партизанського руху, Запорозької Січі Юхима Божка, військ Директорії, Легії українських націоналістів, УВО, ОУН, Карпатської України та дивізії "Галичина"

Том 1

У жовтні 2015 року в серії "Видатні українці" вийшло нове видання Історичного клубу "Холодний Яр" – Подобрядський полк Армії УНР. Автори – Роман Коваль і Віктор Моренець – вже презентували його в Мюнхені, Празі, Будапешті та у школі ім. Михайла Гаврилка в с. Козьовій на Львівщині.

У першому томі енциклопедії вміщено 400 біографій вояків регулярних та іррегулярних українських збройних формувань 1-ї половини ХХ ст. – студентів і випускників Української господарської академії в Подбрадах (Чехословаччина, 1922 – 1932) – і тих воїнів, які прагнули навчатися в подобрядській академії. Серед них було чимало творців культури – письменників, художників, композиторів, музикантів, акторів, журналістів, редакторів, кооператорів, спортсменів, державних, громадських і театральних діячів.

Випускники академії стали не тільки спеціалістами, а й "інженерами-суспільниками", тобто фахівцями-патри-

отами, які несли українське світло на Припівшину, Лемківщину, Карпатську Україну, Волинь, Галичину. Вони гідно тримали марку українського інженера у Франції, Бельгії, ЧСР, Польщі, Німеччині, Африці, Китаї, США, Канаді, Південній Америці та Австралії.

Повна назва і параметри 1-го тому енциклопедії:

Коваль Р., Моренець В. "Подобрядський полк Армії УНР. До історії УСС, Богданівського та Гордієнківського полків військ Центральної Ради, 1-ї Сірої, 1-ї Запорозької, 2-ї Волинської, 3-ї Залізної, 4-ї Київської, 5-ї Херсонської та 1-ї Кулеметної дивізій Армії УНР, Галицької армії, Вільного козацтва, повстансько-партизанського руху, Запорозької Січі Юхима Божка, Окремого чорноморського коша військ Директорії, Легії українських націоналістів, УВО, ОУН, Карпатської Січі та дивізії "Галичина". Том 1. – Київ: Історичний клуб "Холодний Яр", "Український

пріоритет", 2015. – 376 с. – (Серія "Видатні українці").

Рецензент – кандидат історичних наук Кость Завальнюк.

Наукові редактори – Тарас Беднарчик та Юрій Юзич.

Випускник УГА Євген Маланюк назвав її "Національною політехнікою", "лабораторією, де культивувався тип новітнього українця".

Презентація видання відбудеться в Києві 12 листопада о 19.00 в актовій залі Інституту українознавства (вул. Ісаакяна, 18), що неподалік Охматіа.

Участь візьмуть автори Роман Коваль і Віктор Моренець, директор Інституту українознавства Богдан Галайко, 1-й заступник Національної спілки письменників України Володимир Шовкошитний, науковий редактор видання Юрій Юзич, кобзар Тарас Силенко та інші видатні особистості.

ЙОМУ БУЛО ВІСІМНАДЦЯТЬ

Коли "Беркут" почав пробивати барикади Майдану, Георгій Тороповський перший спалив броньовик на Хрещатику.

Він перший здогадався пролізти через каналізацію в тил "Беркута" і закидав ворога чим доведеться. Через каналізацію пролазив з хлопцями у двори, викрадав "беркутів" та притягував їх на Майдан.

Серед перших зайняв київську мерію.

Організував 7-му сотню Майдана (сотно "Лева"), яка охороняла сцену, барикаду №1 на Інститутській і патрулювала Майдан.

Пішов добровольцем до ДУК "Правий сектор" і у його складі, а пізніше у складі 40-го батальйону "Кривбас" усе літо 2014-го брав участь у багатьох пекельних боях як гранатометник і розвідник. Розкривав ворожі засади, ставив розтяжки, брав полонених, рятував поранених, проривав сепарські блокпости у найсильніших місцях їхньої оборони, обходив їх з тилу.

Пройшов Ловайський і безліч інших боїв. У боях був попереду, брав ініціативу на себе, знаходив вихід із здавалось, безвихідних ситуацій, рятував життя товаришам, виводив деморалізованих і розгублених з оточення.

Щоб здаватися старшим, завжди додавав собі віку.

Хотів бути авіатором і прочитав величезні томи з авіаційної справи.

До Майдана жив в Африці, ОАЄ, побував у багатьох країнах. Коли йому був рік, його тримав на руках Хуліо Іглесіас.

Був руфером, зацепером, вивчав міські катакомби.

У мене взяв сорочку і не повернув.

Лицар нагороди Національної гвардії України "Мужність, честь і закон", але досі не вважається учасником бойових дій. Бо доброволець "Правого сектора".

Був убитий не на фронті, а в поїзді Київ – Дніпропетровськ 17 вересня 2014 р., повертаючись у частину з відпустки. Убивць досі не знайдено.

Його іменем назвуть вулиці в Києві та його рідному Борисполі.

Йому було 18-ть, і мало хто проживе своє життя так, навіть із десятих спроби.

Ігор МЕРЕЖКОВСЬКИЙ

Від редакції
Георгій Тороповський народився 21 липня 1996 року. Вічна слава!

МУЗЕЙ ТИХ, ХТО ЗНИЩУВАВ УКРАЇНУ

У Кабінеті міністрів створено музей "Історія урядів України". Приміщення виділили на першому поверсі Будинку уряду, знайшли і гроші, щоб меблі закупити та інше. На стінах висять портрети "визначних особистостей України" та їхні "досягнення". Це Кучма, Пустовийтенко, Янукович, Азаров... Тобто вся та "гоп-компанія",

яка розпинала Україну. Вже і школярів водять.

Ганнуса Мантрова-Біляева так відгукнулася на цю подію: "Це жах! Це країна абсурдів? Чому про це не говорять, не засуджують? Чому вчителі не саботують такі екскурсії? Чому журналісти не пишуть про це? Чому не розслідують, хто фінансував це божевілья? Ця ситуація має набути розголосу".

ПОВЕРНЕННЯ В РІДНЕ СЕЛО

"Іван Васильович Омелянюк (1920, с. Підсинівка – 23.08.1941, м. Ковель). Учасник визвольної боротьби. Розстріляний російськими катами в Ковельській в'язниці... Україно! Ти вічна в його жертві, а він вічний в Тобі", – ці слова викарбовано на пам'ятникові, який 3 жовтня відкрито в с. Підсинівці Старовижівського району Волинської області. Монумент споруджено з ініціативи і коштом молодшого брата – Івана Васильовича Омелянюка. В житті вони ніколи не бачилися – молодший Іван народився 1942 року, його й назвали на честь брата, який загинув за Україну.

Понад дві сотні людей прийшли вклонитися Іванові Омелянюку, борцеві проти польської та російської окупації, серед них брат Іван, сестри Марія та Анастасія, племінник Григорій. Молебень відслужили священники УПЦ КП та УТКЦ Ковельського і Старовижівського районів, а кобзар Тарас Силенко заспівав повстанське пісню "Осінні квіти відійшли, зморожені вітрами"...

Потім вєдуча урочистостей Галина Голубович запросила до слова Романа Ковалю. "Яка важлива сьогодні подія! – сказав він. – По 74 роках ми згадуємо "незлим тихим словом" людину, яка загинула через свою любов до України. Значить, ми пам'ятаємо... І поспіша-

ємо сюди, в невідому досі Підсинівку, з різних усюд, щоб вклонитися йому. Саме так було заповітне бажання десятків тисяч борців за волю України, – щоб колись і про них згадали, про їхню добровільну жертву. Сьогодні нас єднає радість причетності до відновлення справедливості до одного з вірних синів нашої Вітчизни".

Найбільше запам'ятала старшого брата сестра Марія, 1929 р. нар. Осє її спогад: "У нас був найстарший брат Іван, дуже гарний і добрий хлопець. Міцно любив він Україну. У 20-річному віці вчився в Мільцях, у вечірній школі. Це було приблизно в 1940 році.

З вчителем Богуславським, якого прислали на роботу з Ковеля, вони читали багато українських книг, "Кобзаря", влаштували в хатах вистави. Але комуністи тоді забороняли читати українське. Енкаведисти приїхали, коли ми спали, зробили обшук і знайшли "Кобзаря". Зв'язали Іванові руки і повели до підводи. Повезли в Ковельську тюрму... Мати просила про побачення із сином. Коли в камеру одчинили двері, їй сказали: "Дивись, он твій син". Там лежав страшно побитий чоловік. Мама благала: "Покажіть мені мого сина, бо то не мій син". А покалічений озвався: "Мамо, то я, ваш Іван". Мати сплеснула руками і зомліла. Більше вона сина не бачила..."

Полегло вшанували учасники українсько-російської війни та волонтери. На меморіальному мітингу промовляли також заступник голови Волинської обласної державної адміністрації Сергій Кошарук, голова Ковельської районної ради Ігор Верчук, голова Старовижівської районної ради Василь Романюк, заступник голови Старовижівської районної держадміністрації Петро Філюк, сільський голова Підсинівки Марія Тишук, заслужений учитель України Леся Ковальчук, керівник Волинського відділення "Правого сектора" Сергій Дружинович, голова ГО "Старовижівщина" Ярослав Башук та інші.

Виконали пісні вокальний квартет "Акорд" Волинської обласної філармонії, народний аматорський ансамбль "Жайвір" зі Старої Вижівки, жіночий хор Ковельської організації Союзу українців, ансамблі "Промінь" і "Обрій". Вразив чудовим співом повстанських пісень й імпровізований хор священників.

Подію висвітлили 5 канал, ковельське та луцьке телебачення.

Вічна пам'ять борцям за волю України!

На світлині – Анастасія Рубчук, Марія Бондар та Іван Омелянюк приїшли до свого старшого брата Івана. Село Підсинівка, 3 жовтня 2015 р.

ЗАКОРДОННІ ПРЕЗЕНТАЦІЇ КНИЖОК ПРО ВИЗВОЛЬНУ БОРТЬБУ

9 – 17 жовтня 2015 р. ми з Віктором Моренцем презентували свої нові книжки в Мюнхені, Празі та Будапешті, зокрема і спільну – “Подєбрідський полк” Армії УНР, яка вийшла у видавництві “Український пріоритет”. Напередодні поїздки моя невістка запитала, чи матиму я час прогулятися містами. Я відповів: “Якщо час буде, то ми проведемо його на кладовищах біля українських могил та в будинку для старших людей, де нас чекає дочка Івана Полтавця-Острияниці”. Невістка подивилася на мене із жалем...

Усе ж першу презентацію провели в Україні – дорогою зупинилися в с. Козьовій Сколівського району Львівської області. Хоч було вже по 19.00, але зо двадцять учнів та викладачів школи ім. Михайла Гаврилка чекали на нас. Це приємно здивувало: значить, у Козьовій ростуть діти, спрагли знань. Зустріч організував Микола Клепуд, давній передплатник газети “Незборима нація”. Після лекції ми відвідали музей Михайла Гаврилка, який пан Микола створив у школі.

Далі шлях лежав через Будапешт на Мюнхен. У столиці Угорщини нас широкі гостині мій давній друг Юрко Кравченко, керівник Державного самоврядування українців Угорщини... А в Мюнхені в Українській греко-католицькій парафії Покрови Пресвятої Богородиці та Святого Апостола Андрія Первозванного нас уже дожидали добрі сестри Петра, Христофора і Йосафата. Ми жили в готельчику парафії три дні й три ночі. Сестри забезпечили нас харчуванням та допомагали вирішити інші побутові проблеми. Добрі вони! І терплячі. Такі ж і панотці Іван та Володимир.

11 жовтня у неділю по Службі Божій в Українській домівці при парафії ми представили книжки “Сто історій Визвольної війни”, “Похід Болбочана на Крим”, “Невідома спадщина”, “Земля, полита кров’ю”. Затишну атмосферу допоміг створити бандурист з України Данило Носко. Сприяли в організації мюнхенських презентацій Наталя Зубенко і Союз українських студентів у Німеччині, зокрема заступник голови Катерина Проскура і Ольга Коваленко, за що щиро дякуємо.

Під час презентації ми зібрали 100 євро для потреб 4-го зенітно-самохідного артилерійського дивізіону 1121-го навчального зенітно-артилерійського полку. Склали пожертви Вікторія Главацька, Володимир Мельник, Люба Владика, Оля Коваленко, Валентина Науменко, Наталя Зубенко (по 10 €), Катерина Проскура і Станіслав Чученко (по 20 €). Щира подяка благодійникам!

Цього ж дня Наталя Зубенко, українська козачка зі Словаччини, яка вже 40 років мешкає в Мюнхені, провела нас до українських могил на Вальдфрідгоф (Лісове кладовище). На Старому і Новому двинтрах ми вшанували могили героя нашої книжки “Подєбрідський полк” Армії УНР – сотника Армії УНР і поручника дивізії “Галичина” Леоніда Василюка, старшини УГА професора Михайла Проця, сотенного УСС професора Сократа Іваницького, командира куреня “Роланд” Євгена Рена-Побігущого, найуспішнішого воєна дивізії “Галичина” Володимира Козака, інженера Ігоря Зубенка, Степана Бандери, Ярослава Стець-

ка, автора “Декалогу ОУН” Степана Ленкавського то інших діячів Визвольного руху.

На деяких могилах уже приклеєно тривожну записку: “Просимо негайно зголоситися до адміністрації похоронного бюро”, тобто термін оренди землі скінчився й поховання можуть ліквідувати.

На другий день о 14.00 ми прибули до п. Гелени Острияниці. Домовитися про зустріч було непросто: в неї був досвід спілкування із журналістами, негативно налаштованими до її батька, мабуть, вона подумала, що й ми такі.

Спочатку “наша людина в Мюнхені” пані Наталя Зубенко мала розмову з онуком Івана Полтавця-Острияниці Стефаном, але він виявив нехтіть, зустрічі не бажав, не хотів сказати, де похований його дід. Як виявилось, на це були причини – рідинний конфлікт за місце спільного поховання, через який прізвиська Генерального писаря Української Держави на могилі не зазначено. Спочиває Іван Полтавець-Острияниця на Північному кладовищі поруч з українською “Рідною школою” та будинком для старших людей, де перебуває його дочка. Умови її побуту дуже добрі. Віктор Моренець переконааний, що ця харитативна установа значно краща, ніж урядова лікарня у Феофанії в Києві.

І справді, широкі, чисті та світлі коридори, свіже повітря, тиша, увага персоналу, на 1-му поверсі – кафе для зустрічей, ліфт як у дорогих готелях, зразковий загальний туалет на першому поверсі – чистий до блиску і без неприємних запахів.

Пані Гелена живе в окремій кімнаті на одному з поверхів – з меблями, портретами та книжками зі своєї квартири, з усіма вигодами та великими вікнами, через які видно красивий парк.

Звичайно, ми порушили її тише життя... Гадаю, що її серце відкрили 10 світлин, у тому числі й родинних, які я їй показав. Більшість із них вона побачила вперше, деякі мала. Її обличчя осяяла сумна усмішка: так, це я в дитинстві, так, це моя мама, так, це мій батько, як давно це було!..

Після вчепи з Києва у грудні 1918 року Полтавець-Острияниця оселився у Відні. Найважчий момент у його житті – прощання з конем. Полтавець застрелив його, бо страшенно любив свого друга і не хотів, щоби хтось інший заволодів ним...

4 вересня 1920 р. в Берліні українські старшини постановили відновити Українське козацтво на чужині. На чолі організації став Іван Полтавець-Острияниця. У березні 1921 р. штаб розмістився у Мюнхені. З метою налагодити стосунки з воюючою Україною Полтавець вирушив на Чигиринщину, до Холодного Яру.

Про зустріч із ним розповів у спогадах чекіст Петро Пташинський: “Знаменские леса с Холодного Яром оседлали атаманы Заболотный, Чучупака, Полтавец-Остриянича... В июне 1921 года [чекістам] Чекаленку, Кошелеву і мене при допомозі подразделения 25-ї стрелковой дивизии предстояло осуществить операцию по ликвидации бандагитизма в Холодном Яру и атаманов Чучупака, Заболотного, Полтавца-Остриянича, Ивана Гребенюка”.

Пташинський детально описав переговори з Чучупакою та Полтавцем-Острияничею, які відбулися

в одному зі схронів Холодного Яру. Полтавець справив на чекіста найгірше враження, бо той украй вороже поставився до самої ідеї переговорів з ворогом, а Пташинського весь час прагнув підпоїти, а тоді ліквідувати. Чекіст вважав Полтавця “лютим ворогом бідноти, потомственным куркулем”. Ця зустріч відбулася в липні...

Уже за рік він став батьком... Зі своєю майбутньою дружиною познайомився 1921 року в Мюнхені в російсько-німецькому клубі, куди його ледь не силою затягнув товариш. Його майбутня дружина – Гелена Шмідт – теж не бажала йти в той день до клубу. Але друзі їх переконали...

Недовзі вони побралися. Вінчання відбулося в Сальватор-кірхе на Сальватор-плаці.

Я перефотографував світлинку 1921 року, де на човні сидять одягнені в костюми Полтавець-Острияниця і його товариш та Гелена Шмідт у кристалому чорному капелюшку. У той момент вона уже була вагітною. Про це сказала її дочка.

Гелена Шмідт народилася 2 липня 1902 р., а її донечка – 31 липня 1922-го. Мамі було тоді 19, татові – 31. Хоч батько з народження був Полтавець, але дружині й дочці дав і “доточене”, насправді родинне, прізвище – Острияниці. Повне ім’я дочки – Helena Poltavetz von Ostranitz. Батько називав її Льолею, але німцям важко вимовити оте м’яке “Льоля”, тож дочка отамана каже: “Лола”. Надалі так і називатимуть її.

Через одруження з чужинцем Гелена Шмідт втратила німецьке громадянство, яке так до кінця життя і не змогла відновити. До весілля Іван Полтавець-Острияниця мав паспорт Української держави. І Гелена отримала український паспорт – на початку 1920-х ще діяли дипломатичні установи УНР. Згодом обоє мали нелегальні паспорти.

Української мови Полтавець-Острияниці дочка не вчив, але роз’яснив, що Україна і Росія – це різні країни,

– Так! – відповіла вона. Святийович писав, що Полтавець-Острияниці “ніби зіскочив із старого портрета” і був “класичним взірцем українського мужеського типу”.

– Всі захоплювалися батьком, – підтвердила пані Гелена.

Але не гестапівці... Про це свідчать і два обшуки в його квартирі. Гестапівці забрали кілька родинних фотоальбомів, у тому числі й Лолін, про що не раз із жалем згадувала її мати. Вона зверталася до гестапо, щоб їй повернули світлинки дочки, але суворі хлопці назустріч не пішли. Забрали і зошит з спогадами батька. Інший зошит друзі переховали у Швейцарії, але італійські комуністи викрали його. Друкував він його на друкарській машинці з українським шрифтом. Це добре запам’ятала мала Лола.

Віктор Моренець висловив думку, що італійці, які склали меншину у Швейцарії, реєстрували рукопис на замовлення московських спецслужб, які активно полювали за діячами української військово-політичної еміграції...

На стіні кімнати висіла картина, яку намалював, як сказала пані Гелена, друг батька “кавказець” Халіл Бек. На ній зображено весільний кавказький танок молодого і молодої. Вона сказала, що цей художник виконав і портрет її батька. Подарувала його своєму синові Стефану. На прохання пані Гелени ми зняли картину, і вона дістала з її задньої частини сховані світлинку художника та коротку його біографію німецькою мовою, написану її матір’ю. Я також сфотографував їх.

Завдяки спогадам Гетьмана України Павла Скоропадського я знав, що Іван Полтавець “чудово говорив і володів пером і дуже добре малював”, тож запитав про долю його картин та малюнків. На жаль, його картини і малюнки згоріли під час попадання в їхній мюнхенський будинок бомби.

– Особливо гарно мій батько малював коней...

різні народи. Звичайно, намагався прищепити дитині любов до своєї Батьківщини: на деяких світлинах Лола в українському строї. В ньому вона виконувала й танці. Ці світлинки я також перефотографував.

Пані Гелена сказала, що батько так і не навчився добре говорити німецькою.

У Мюнхені Іван Полтавець регулярно відвідував кіно-спортивний клуб. Я перефотографував світлинку, де він сидить на расовому вороному коні.

Пані Гелена розповіла, що у німців є традиція карнавалів – від 11 листопада до Різдва. Її батько на карнавали одягав фрак. Одного разу зголив вуса й обрив наголо голову. “Мама була вкрай невдоволена, – пані Гелена широк, як дитина, засміялася. – Іншого разу, – знову по-дитячому засміялася вона, – вже був “убитий” батько – він ніде не міг знайти легких чобіток і мусив йти на карнавал у важких німецьких чоботах”.

Я зачитав пані Гелені словесний портрет її батька, який залишив нам Вартоломій Святийович: “Вище середнього зросту, сильно збудований, стрункий, добре вигімнастикований, із рівним носом, із чорно-вогненими очима, з підстриженою “під гичку” чорно-кучерявою чуприною, з невеличким пушистим вусом, що відтілював гарно вирізані вуста”. І запитав, чи впізнає вона свого батька.

За кілька днів перед зустріччю вона в телефонній розмові висловила невдоволення, що пані Зубенко “переслідує її сина”. Насправді Наталя Зубенко намагалася організувати нам зустріч з онуком Полтавця-Острияниці, але пан Стефан не дуже її хотів, бо давно стояв осторонь життя української громади. А пані Наталя наполягала. Стефан Острияниця народився 1950 року. Дід назвав його на честь свого предка – гетьмана Степана Острияниці. Малий до 7 років розмовляв українською мовою, до 1957 року, коли помер дідусь...

Наталя Зубенко стверджувала, що пані Гелена говорила з нею суворо, різко, ультимативно – “як генерал”. Вимагала “припинити переслідування її сина”, але наприкінці злягдніла тон, залишила свої координати і виявила бажання, щоб ми прийшли до неї. Відтак, стоячи перед дверми її кімнати в харитативній установі, ми не знали, як складеться наша зустріч. А вона була просто чудовою. Тільки задля неї варто було їхати до Мюнхена!

Я намагався вести розмову, але наш перекладач весь час перебирала ініціативу на себе, часом і слово вставити було важко. Моренець сидів осторонь і намагався конспектувати розмову та враження. Осць його оцінка дочки Полтавця-Острияниці: “Спину тримає прямо. Мова чітка. Ввічлива. Відчувається порода. Обличчя чисте. Видно, що стежить за собою. Немає старечого запаху. Гарно збереглося волосся. Рухається швидко. Легко встає з крісла і сідає. Доброзичлива. Розмовляє, усміхаючись. Знає слово “черкеска”. Очі уважні. Красиво жестикулює. Трохи покручені пальці (мабуть, ревматоїдний артрит)”. На них і я звернув увагу, коли цілував її руку...

Пані Гелена показала товстенну книгу Герди Вальтер, у якій є розділ про Івана Полтавця-Острияницю. Я цей розділ перефотографував. Тепер шукатиму перекладача. Повна назва книжки – “До іншого берега. Від марксизму до християнства” (видавництво Дер Лойхтер)...

Прощаючись, я навмисно залишив на старовинному бюро світлинку, яку привіз з України. Ми з пані Наталкою і Віктором Моренцем уже стояли в коридорі, збираючись йти. Несподівано вийшла пані Гелена. Вона протягнула мені світлинку:

– Осць, ви забули...
– Та це я для вас залишив.

Пані Гелена усміхнулася. Звичайно, вона хотіла, щоб світлинку залишили в неї, але ж я не сказав, що їх дарую. Пані Гелена не могла взяти чужого, навіть якщо це образи дорогих їй людей. Ця деталь засвідчує її шляхетність – вона ж гетьманського роду!

Побували ми й на Північному кладовищі, де поховано Івана Полтавця-Острияницю...

Увечері 12 жовтня в Українському вільному університеті я прочитав лекцію “Подєбрідський полк” Армії УНР, а Віктор Моренець доповнив її демонстрацією унікальних світлин і документів, які стосувалися історії Української господарської академії та Українського вільного університету, й змістовними коментарями. Все це викликало зацікавлення в науковців, зокрема ректора УВУ Ярослава Мельника і канцлера Андрія Довгалюка. Ми закликали науковців УВУ до співпраці в питанні опрацювання спільної спадщини: архівів УВУ, УГА та Педагогічного інституту ім. Михайла Драгоманова у Празі – вищих українських наукових закладів, які діяли у міжвоєнний період у ЧСР.

13 жовтня, подякувавши щиро панотцям та сестрам Української греко-католицької парафії Покрови Пресвятої Богородиці та Святого Апостола Андрія Первозванного, наділили їх нашими книжками. Отчеви Іванові, зокрема, я подарував книжку Юрія Горліса-Горського “Ми ще повернемося!”, звернувши увагу на два спогади про Фінляндію 1939 – 1940 років. Панотець Іван раз на три місяці служив у Фінляндії для місцевих українців, тож я висловив бажання, щоб він ознайомив зі спогадами своїх парафіян у Фінляндії. Якби ж хтось із них переклав їх на фінську! Хочу, щоб фіни не випустили зі своєї пам’яті людину, яка допомагала відстояти ім незалежність та оспівала фінський народ і його боротьбу.

Далі ми вирушили в Чехію, в рідне нам місто Подєбради.

Далі буде.

Роман КОВАЛЬ

На світлинах – Р. Коваль і В. Моренець у Подєбрадах та Гелена фон Острияниці. Жовтень 2015 р.

Допоможіть пізнати історію Визвольної боротьби своїм друзям – передплатити їм “Незбориму націю”

ВАЖЛИВІ НОВИНИ

Надійшло нове серійне озброєння для комплектування підрозділів Національної гвардії України, що працюють проти груп прориву наших оборонних рубежів і ворожих ДРТ.

“Канада ніколи не визнає анексію українських територій, – запевнив канадський прем’єр Стивен Харпер. – Канада постійно відстоюватиме на міжнародній арені невизнання незаконної анексії українських територій Росією”.

Обама підписав розпорядження про передачу Україні оборонного озброєння.

6 жовтня Верховна Рада України дозволила іноземцям та особам без громадянства проходити службу у Збройних силах України. Для них також передбачено встановлення військових звань та соціальний захист.

Проти ночі 6 жовтня неподалік с. Чонгар Херсонської області вибухом пошкоджено бетонну опору високовольтної лінії, через яку йшлося постачання електроенергії до Криму.

У Дрездені на демонстрацію противників ісламізації Німеччини вийшли від до 19 тисяч людей. Організатор – рух PEGIDA (“Патріоти Європи проти ісламізації Заходу”).

Віктор Янукович особисто видавав наказ про застосування зброї проти “євромайданівців”. Про це в ефірі 5 каналу заявив прокурор Генеральної прокуратури України Владислав Куценко.

США передали для України радіопередавачі для мовлення на окуповані райони Донецької області.

27 жовтня в Києві біля пам’ятника Лесеві Курбасу, що на перетині вулиць Прорізнаї і Пушкінської, відправлено панахиду по жертвах Соловецького етапу, розстріляного 27 жовтня, 1, 2, 3 і 4 листопада 1937 р. в урочищі Сандармох, що на півдні Карелії, – 1111 в’язнів, серед них 290 українців.

ПОМЕРЛА ЖИТТЕРАДІСНА ОЛЬГА

У Києві на 66-му році життя відійшла на Луки Сварожі поетеса Ольга Страшенко...

Я познайомився з нею 1982 року, коли працював дільничним лікарем у поліклініці на Мишоловці. В ті роки вона завідувала бібліотекою ім. Юрія Смолича на Набережно-Корчуватівській. Прийшла до мене як пацієнт, але, почувши українську мову, почала читати вірші. Читала на вухо, щоб не почули хворі, які в коридорі чекали своєї черги. Бо ті вірші були про Україну, вільну державу, її дітяч та оборонців...

Відтоді ми й потоваришували. Вона активно брала участь у презентаціях моїх книжок, під їхнім враженням писала вірші про героїв Визвольних змагань. Ось назви деяких з них: “Міхновський”, “Збройний виступ у Києві в липні 1917 року”, “Про Михайла Гаврилка, який на фронті, липив погруддя курінного Василя Дідушка”, “Чернігівський отаман Іван Галака”, “Дівчина-отаман (Маруся Соколовська)”, “Отаману Зеленому Дніпро помагає”, “Краще б Струку пам’ятник стояв!”, “Загибель Василя Чучупака”, “Сірожупанник з Кубані Василь Прохода”, “Чорний Ворон (Микола Скляр)”, “Медвін, земля козаків”, “Іполит Хмара”, “Гришний полководець (Юрко Гютюнник)”, “Микола Кібець-Бондаренко”, “Різдво 1922-го (над книгою Романа Ковалю “Отаман Орлик)”, “Повстання у Лук’янівській в’язниці 9 лютого 1923 р.”, “Хай ця чаша мене не мине!”, (Іван Ремболович)”, “Бандура Михайла Теліги”...

Ольга брала участь у вшануваннях борців за волю Україну на Холодноярщині. Один з віршів присвятила “Хліборобам-повстанцям села Соснівки”, яких зарубали червоні кіннотники післяжнивної пори 1922 року. Прочитала його на відкритті пам’ятника

в с. Соснівці 28 квітня 2012 року.

Ольга була весела, життєрадісна, усміхнена, часто заливалася сміхом. Намагалася про людей говорити тільки добре, не пліткувала. Такою її знали всі, зокрема і колеги. Ось що читаємо у некролозі, який написала колега-бібліотекар: “Я ніколи не бачила її в зажури чи клопотах. Завжди у гарному гуморі, яскравому одязі, обов’язковим у якому був національний елемент: квітчаста хустка на плечах, низка намиста чи вишиванка”.

Були у нас і спільні друзі: Павло Громошенко, Ренат Польовий, Віктор Лісовол, Володимир Коломієць, Тарас Силенко...

Народилася вона 10 лютого 1950 р. в Києві в сім’ї залізничника. Як поетеса заявила про себе на початку 1990-х, виявила себе і як драматург та прозаїк. У 2005 – 2006 рр. вийшли два томи її історичного роману “Візантійський лукавець”. Відома вона і як перекладач з румунської мови. Написала чудову книжку про кобзаря Віктора Лісовола. Вона спішила сказати про людей добре слово – про Ренату Польового, поетесу Світлану Білик, Олеся Бердника, Івана Гончара, Василя Кука, Івана Бровка, Леоніда Череватенка... А завершувалася її досі невидана збірка поезією “Богові Велесу”.

Ольга Страшенко (Лучканіна) – член Національної спілки письменників України та Історичного клубу “Холодний Яр”, лауреат Літературної премії ім. Василя Симоненка.

29 жовтня 2015 р. з нею попрощалися у Спільці письменників і повезли байдужим Києвом на Байкове, до крематорію. Жаль!

Вічна пам’ять!

Роман КОВАЛЬ

МРІЯ “КАРАБІНА”

Кримчанин, інструктор з топографії артдивізіону полку “Азов”, на війну поїхав 7 листопада 2014 року, бо хоче відвоювати Батьківщину і рідний Севастополь.

До війни працював штурманом у торговельному флоті, 3-й помічник капітана. Після війни на Донбасі планує продовжити воювати, щоб повернути Крим. Це мрія, яка перемаже.

200 ТИСЯЧ ЗА “ГОЛОВИ” ВБИВЦЬ

“Той, хто знайде вбивць воєнка АТО Артема Приходька, отримає 200 тис. грн.” – таку заяву зробила Спілка ветеранів АТО. Підозра впала на колишніх тітушок Артура Бірюка та Євгена Корнейка. Саме на них вказав Вадим Козаченко, співучасник убивства, який здався міліції.

Воєнка АТО вбито 27 вересня в розважальному закладі в Києві на Борщагівці. Тоді демобілізовані бійці втрутилися у бійку з чоловіками, які, як з’ясувалось, були тітушками. У бійців АТО стріляли з пістолета, а 31-річного Артема Приходька збили машиною і протягли асфальтом 200 метрів. Він помер у лікарні.

Справу ведуть правоохоронці Святошинського відділу міліції м. Києва. На переконання Спілки ветеранів АТО, вище керівництво правоохоронних органів гальмує слідство.

ДОПОМОЖЕМО!

21 жовтня 2015 р. неподалік с. Кримського Луганської області на блокування зазнав серйозного поранення боєць 24-ї бригади Володимир Бурбелюк із с. Ревівки Кам’яньського району Черкаської області. Осколки ворожої міни завдали тяжких поранень обличчя, ока і рук. У шпиталі Харкова лікарі борються за його життя. Для лікування вкрай потрібні кошти.

Геннадій КУЛИКОВСЬКИЙ

Від редакції. На жаль, Г. Куликовський подав тільки картковий рахунок (4576 3500 0053 3559) Володимира Леонідовича Бурбелюка, не зазначивши назву банку.

БРОНЕТАНКОВИЙ БАТАЛЬЙОН “ХОЛОДНИЙ ЯР”

Маріупольський загін прикордонної охорони отримав від волонтерів “Нашого батальйону” маскування для катерів і берегових оборонних споруд. Того ж дня у бронетанковому батальйоні “Холодний Яр”, який входить до полку “Азов”, від імені голови Черкаської ОДА Юрія Ткаченка вручено відзнаки “Холодний Яр”. Її отримали комбат “Душман”, командири взводів

“Рамзес” і “Туман”, командир танку “Шира”, механік-водій “Трон” і навідник-оператор “Сват”. Під час боїв у секторі “М” ці козаки методично знищували ворога. Навіть коли запалав їхній танк, у якому перебували “Туман”, “Трон” і “Сват”, хлопці продовжували битися. Хоч командир і механік дістали поранення...

Народний депутат України Олег Петренко вручив комбатові Ігореві Княжанському (“Душману”) прапор полку гайдамаків Холодного Яру з написом “Воля України – або смерть!” А малога розміру холодноярські прапори вручив танковим екіпажам. З ними воїни полку “Азов” ітимуть у бій, як колись холодноярські повстанці.

Андрій КРАВЕЦЬ Черкаси

СПОГАДИ “ДІМ-ДІМА”

Коли ми з 93-ю бригадою зайшли в Донецький аеропорт і відбили старий термінал, то побачили у бінокль за метрів 500 – 600 від позиції розіп’яті тіла наших побратимів. Хлопці дивилися в бінокль і впізнавали їх. Називали по іменах: “Он Саня, а он...”

Найжахливіше було те, що ми не могли зняти їх.

“КОЛИ НА НАС ІЗ НЕБА ДИВЛЯТЬСЯ ПОРУБАНИ...”

Київ, 26 жовтня 2015 р., вечір. Закінчилося судове засідання у справі Юрка Сиротюка, яке тривало з 10.10. Суддя Світлана Шапутько, переселенка з Алчевська, – молода симпатична жінка – поводи́ла себе адекватно, чемно, доброзичливо, говорила літературною українською мовою. І міліція була ввічливою. Відтак напруги в залі не виникало, ніхто не кричав “Ганьба!” непривітному прокуророві Шнименовичу, який продовжував наполягати на продовженні тримання Юрка під вартою.

У залі суду очікували на вирок Юркова мати, його сестра, сини Святослав і Ромчик, Настя Сніжна, яка чи не найбільше серед нас опікується долями в’язнів сумління, воєк “Айдару” “Гриць”, якому в четвер зробили в Києві чергову операцію, голова КУНу Степан Брацюнь, народний депутат Андрій Ілленко, директор Інституту українознавства Богдан Галайко, благодійник Марко Супрун, Ростислав Мартинюк, Ігор Мірошніченко, Михайло Ратушний, Олег Ягнібок, Андрій Мохник, Олександр Аронець... Зал був повний. 8 телекамер висвітлювали подію.

Виступ Сиротюка був блискучий. Юркова, його адвокатів і тих, хто хотів взяти його на поруки, логіка була залізна, суддя сприймала її, тож, коли вона пішла в нарадчу кімнату, я поїхав додому в переконанні, що Юрка звільнять. Та й вибори закінчилися – влада свого досягла: Сиротюк (а він – 1-й номер у списку ВО “Свобода” до Київради) під час виборчих перегонів не мав можливості популяризувати свою політсилу.

Правда, підточувала погана думка: якщо б гарною людиною не була суддя, вона залежна й судитиме так, як “підкажуть” їй на Банковій. Тим більше, що вона переселенка, їй треба облаштуватися на новому місці, думати про житло, яке не доведеться у конфронтації з владою...

Я зателефонував Степанові Брацюню. Він сказав, що коли суддя зайшла в зал судових засідань для оголошення вироку, вона була схвилювана. У Брацюня склалося враження, що в нарадчу кімнату їй зателефонував “з печерських пагорбів”... І суддя залишила Юрка в тюрмі. Для всіх це був шок.

Я й раніше бачив як президент Порошенко, побиваючи суддів за співпрацю з Януковичем, підпорядковує їх собі, своїй волі. Й ось – новий приклад...

Не здивуюся, якщо побутові умови Світлани Шапутько невдовзі по-

ліпшають. Процес інтеграції судді у систему, творцем якої є П. Порошенко, співфундатор антиукраїнської партії регіонів, таке враження, почався.

Я весь час спостерігав за поведінкою Юркових синів, які зі своїм батьком могли спілкуватися лише через грати. Хлопці – серйозні, не бешкетувати, не білися. Поводилися майже як дорослі. А Святослав ще й записував батькову промову на диктофон. Цей день вони запам’ятають на все життя. Шкодою, що я у своїй промові під час судового засідання забув сказати, що на Холодноярщині у 1920-х рр. діяв повстанський загін Сини ображених батьків. Все може повторитися...

20 квітня 2013 р., в с. Івківці Чигиринського району, біля погруддя Максима Залізняка Юрій Сиротюк сказав: “Коли на нас із неба дивляться порубані, посаджені на палі, з випеченою шкірою, відірзаними вухами й носами, але непереможні козаки – багато говорити не варто. Тут, біля символічної могили Максима Залізняка, ми повинні відмовитися від слів “компроміс”, “толерантність” і “злагода” – як свого часу відмовилися від цих слів гайдамаки батька Максима. Досить вибачитися за подвиги наших дідів! Досить укладати меморандуми та універсали з ворогами!”

Юрій Сиротюк вірний проголошеним принципам і у в’язниці. В своїй промові в судовому засіданні він гостро критикував антинаціональний режим, хоч знав, що це погано позначиться на його долі.

Юрій Сиротюк уже давно здобув повагу в усіх українських середовищах – і серед воєнків “Правого сектора”, “Азова”, “Січі”, “Карпатської Січі”, і серед активістів українських політичних партій і громадських організацій. Усі знають, що це людина честі й громадянської відваги. Його принципи і готовність завжди прийти на допомогу відомі всім.

В українських сил, партійних і позапартійних, уже є кандидат у президенти України на майбутніх виборах, навколо якого можуть об’єднатися (якщо не будуть дурні) всі патріотичні сили, й наша нещасна Батьківщина нарешті отримає шанс здобути не нудотно-шоколадного олігарха з диктаторськими замірами, а президента з психологією козака – оборонця Батьківщини.

Боротьба продовжується!

Роман КОВАЛЬ

ПОДЯКА

Особовий склад 4-го дивізіону 1121-го навчального зенітного ракетно-артилерійського полку щиро дякує фонду Івана Омелянюка “Волинь – Майбутнє України” за фінансову допомогу нашої частини (14000 грн.).

На ці кошти для бійців дивізіону придбано 50 пар термобілизни, 50 пар термошкарпеток та 50 пар зимових шапок.

Низький уклін благодійникам!

ПЕРЕДПЛАТИ

Закликаю свідомих українців передплатити газету “Незборима нація”, автори якої відроджують нашу національну ідентифікацію, лікують від десятилітньої радянської брехні, я б сказала, “ніби вертають нас до своєї рідної домівки”.

Дякую за добре слово, велику працю і любов до України!

Надія ГАЙДУК, мати Іллі Гайдюка, який загинув за Україну

ІМЕННІ СТИПЕНДІЇ — ТАЛАНОВИТІЙ МОЛОДІ

24 жовтня Благодійний фонд Івана Омелянюка "Майбуття Волинь-Україна" підбив підсумки конкурсу на здобуття іменних стипендій. Подія відбулася в Ковелі.

Залу заповнили фіналісти конкурсу — першокурсники вищих навчальних закладів з Хмельниччини, Вінниччини, Буковини, Донеччини, Дніпропетровщини та Волині. Критерієм участі в конкурсі стали показники середнього балу атестату незалежного оцінювання, суспільна активність і матеріальний стан сім'ї. Середній бал атестату в більшості учасників був понад 11 балів, а в двох студентів — 11,9. Результати здачі ЗНО викликали захоплення — понад 190 балів!

Оскільки через високі рейтинги виникли труднощі з визначенням переможців, члени журі змушені були провести ще індивідуальні співбесіди.

Конкурсанти з блиском в очах розповідали про своє бачення розвитку країни...

Найбільше вразив студент НТУУ "Київський політехнічний інститут" Олександр Субцельний із Хмельницького, неодноразовий переможець всеукраїнських учнівських

олімпіад, конкурсів і турнірів з фізики, математики, інформатики та хімії. Його наукова робота з фізики "Дослідження капілярного розпаду струменя рідини" визнана не тільки в Україні, але й у Європі.

Олександр виборов право участі в науковій школі на базі Європейської організації ядерних досліджень у Женеві (Швейцарія). Він відвідав одну з найвідоміших лабораторій фізики високих енергій, гордість якої — найбільший у світі прискорювач елементарних частинок (великий андронний колайдер). А ще він — переможець XX Всеукраїнського відкритого конкурсу читців ім. Тараса Шевченка. Не дивно, що й у Ковелі він прочитав твори Кобзаря.

Олександр Субцельний подякував засновникові фонду Іванові Омелянюку за фінансову підтримку студентській молоді й сказав, що в майбутньому теж хотів би дарувати іншим таку радість, яку відчував у цей день — як переможець конкурсу, а відтак власник іменного сертифікату Благодійного фонду "Майбуття Волинь-Україна" (протягом першого року навчання він щомісячно отримуватиме 1100 грн.).

Учасників заходу привітали заступник голови Волинської обласної державної адміністрації Сергій Кошарук, директор Центру гуманітарної освіти ім. Надії Касянчук та член журі конкурсу Олена Вальчук. А ковельські благодійники Олена Місюра та Алла Уніга вручили по 1000 грн. фіналістам конкурсу Вікторії Райниш і Оксані Кльоц.

13 переможців конкурсу тепер упродовж року отримуватимуть іменну стипендію Івана Омелянюка (1100 грн. щомісячно).

Перед присутніми виступили учасники художньої самодіяльності Ковельської міської гімназії. Як материнське благословення лунало поетичне слово у виконанні Олени Місюри.

Хотілося б залучити до цієї благородної справи й інших небайдужих людей, щоб разом допомогти талановитим юнакам і дівчатам з малозабезпечених сімей здійснити їхню мрію: збудувати сильну, процвітаючу Україну.

Прес-служба Благодійного фонду Івана Омелянюка "Майбуття Волинь-Україна"

Із Сашком Капіносом ми познайомилися 2009 року на одному з Маршів УПА...

Сашко прочитав "Холодний Яр" Юрія Горліса-Горського і, кажучи поетично, "жив у іншому вимірі після прочитаного". Він здивовано Холодного Яру і "ходив сторінками цієї книги". Він жив Холодним Яром

ЗГАДАЄМО!

і всією Національно-визвольною війною того часу! Знаю, що мав Ваші, тале Романа, книги і, власне, на них і на історії того часу виховувався. Він кардинально змінив зовнішність — вистриг оселедець і відростив вуса. Сашко був сильною і вольовою людиною. Він виділявся з усіх, з ким мені доводилося зустрічатися. Він притягував до себе якоюсь енергетикою. Сашко цитував на пам'ять цілі рядки, розділи з "Холодного Яру".

На цвинтарі в Дунаєві він поставив пам'ятник воїнові УПА, використавши оті слова з "Холодного Яру", правда, скоротивши їх: "Як я помру, то мою кров..."

Сашко захоплювався музикою і танцями, був начитаний. Відроджував традиції села і Кременеччини. З ним було цікаво. Про нього всі відгукувалися якнайкраще...

Торік на День незалежності за сприяння народного депутата України Михайла Головка в селі відкрили пам'ятник Сашкові Капіносу. Вічна слава!

Микола КОВАЛЬЧУК

"ПОДЕБРАДСЬКИЙ ПОЛК" АРМІЇ УНР: 1000 БІОГРАФІЙ І ФОТОГРАФІЙ БОРЦІВ ЗА УКРАЇНСЬКУ ДЕРЖАВУ

Закінчив 2-у утравквістичну (двомовну. — Ред.) гімназію в Чернівцях (1914). Як однорічний вільнопридлений служив у російській армії (до 1917). Закінчив школу прапорщиків (02.1917). Після розпаду Австро-Угорщини повернувся додому. Арештований за підпільну антирумунську діяльність і пропаганду. Втік із чернівецької в'язниці і приєднався до лав 3-ї Залізної дивізії Армії УНР. У Шаргороді потрапив до більшовицького полону (01.1920). Утримувався у вінницькій тюрмі, звідки втік до повстанців (5.05.1920). Згодом воював в Окремому корпусі кордонної охорони, з яким відступив за Збруч. Інтернований у таборі міст Олександрів-Куявський, Ланцут і Стшал-

ково. Зарахований кандидатом у студенти I категорії на економічно-кооперативний відділ (07.1924), але через "брак вакансій" дістав відмову. У 1926 р. зарахований студентом на кооперативний підвідділ економічно-кооперативного відділу УГА в Подєбрадах, проте без надання стипендії та матеріальної допомоги. 18 травня 1927 р. звільнений за неприбуття до академії.

Роман Коваль, Віктор Моренець

ЦДАВОВУ. — Ф. 3795. — Оп. 1. — Спр. 882. — Арк. 12. Світлина з оригіналу. Публікується вперше

НАУКА

Літо 1943 р. Мій батько на возі вертався до Корсуня з недалекого села. Назустріч — німецька легкова машина. Підїхавши до воза, зупинилася. З машини вийшов офіцер. Махнувши рукою, запитав чи правильно їде до станції Корсунь.

Батько, не підводячись, мовчки махнув у бік станції — мовляв, все правильно, їдете туди, куди треба.

Офіцер, сприйнявши це як неповагу до його чину, несподівано підійшов і, різко стягнувши батька

з воза, сильно ударив його в обличчя. Повернувся і пішов.

На другий день батько з роздутою шостою з'явився на роботу до своєї контори — він працював землеміром. Начальник-німець почав розпитувати, що сталося.

Батько розповів, як було. Німці були вкрай обурені, вибачилися, казали: — Бачите, і серед нас є всякі. Мама ввечері не могла надивуватися: — Німці — і вибачаються.

Зі слів Віри ТКАЧЕНКО записав Роман КОВАЛЬ Київ, 2002 р.

Запоріжжя, Харкова, Харківської, Запорізької, Одеської областей і міста Маріуполя 1722 примірників газети "Незборима нація".

Закінчується півріччя, але з цих навчальних закладів не надійшло ні подяки, ні навіть відгуку.

РІЧНИЦЯ ТРАГЕДІЇ

19 жовтня 1947 р. розпочалася масштабна депортаційна операція з виселення українців у віддалені райони СРСР під назвою операція "Запад".

Всього за декілька днів з 7 західних областей України у 44-х залізничних ешелонах було вивезено 77 тис. 791 особу (26 тис. 332 сім'ї). Виселяли передусім членів родин учасників українського підпільного руху та членів УПА, а також заможних селян.

Якщо бібліотеки цих установ хочуть, щоб передплата була продовжена на 2016 р., просимо повідомити.

А читачів нашої газети просимо передплатувати "НН" для бібліотек і шкіл міст та сіл, де вони народилися.

ВДЯЧНА МОВЧАНКА?

Благодійний фонд Івана Омелянюка "Майбуття Волинь-Україна" передплатив на 2-ге півріччя 2015 р. для шкіл, ліцеїв та коледжів Одеси,

ЧЕРЕЗ "НОВУ ПОШТУ" МОЖНА ПРИДБАТИ ТАКІ КНИГИ

Книжки можна придбати через "Нову пошту", попередньо переказавши кошти на картку Романа Ковалю у ПриватБанку: 5168 7556 2267 7496. Переславши гроші, просимо зателефонувати до редакції, повідомити про переказ, замовити книжки, вказавши куди і кому надсилати книжки. Повідомлення можна зробити й електронним листом на адресу редакції. Просимо врахувати, що, окрім вартості книжки, замовник оплачує й доставку. Телефони (044) 242-47-38, 067-726-30-36, 066-211-41-85.

"Подєбрідський полк" Армії УНР Романа Ковалю і Віктора Моренця — 75 грн.
"Отаман Орлик" Романа Ковалю — 45 грн.
"Сто історій Визвольної війни" — 50 грн.
"Похід Болбочана на Крим" Бориса Монкевича — 47 грн.
"Крізь павутиння змосковщення" Романа Ковалю — 50 грн.
"Шевченкіана Михайла Гаврилка" Романа Ковалю — 50 грн.
"100 облич Самостійної України" Романа Ковалю — 50 грн.
Аудіодиск "Солодко-гіркий романс" Люцини Хворост — 50 грн.

"Історія України-Русі" Миколи Аркаса — 60 грн.
"Свято, що кличе до бою" — 45 грн.
"Холодний Яр" Юрія Горліса-Горського — 60 грн.
"Ми ще повернемося!" Юрія Горліса-Горського — 80 грн.
"Чорний Ворон: п'ять біографій" Романа Ковалю — 35 грн.
"Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею" Романа Ковалю — 200 грн.
"Тиха війна Рената Польового" Романа Ковалю — 125 грн.
"Таємниця отамана Зеленого" Романа Ковалю — 45 грн.
"Отаман Зелений" Романа Ковалю — 80 грн.

[HTTP://NEZBORUYMA-NACIYA.ORG.UA/](http://NEZBORUYMA-NACIYA.ORG.UA/)

У редакції через "Укрпошту" можна придбати такі книги:

(ціну вказано, враховуючи вартість пересилки книг поштою):
"Подєбрідський полк" Армії УНР Романа Ковалю і Віктора Моренця — 100 грн.
"Отаман Орлик" Романа Ковалю — 70 грн.
"Сто історій Визвольної війни" Романа Ковалю — 75 грн.
"Похід Болбочана на Крим" Бориса Монкевича — 69 грн.
Роман Коваль, "Таємниця отамана Зеленого". Історична повість для дітей — 65 грн.
"Крізь павутиння змосковщення" Романа Ковалю — 68 грн.
"Шевченкіана Михайла Гаврилка" Романа Ковалю — 73 грн.
"100 облич Самостійної України" Романа Ковалю — 68 грн.
"Свято, що кличе до бою. Вшанування героїв Холодного Яру" — 59 грн.
"Історія України-Русі" Миколи Аркаса (2-ге, краківське, видання) — 85 грн.
"Чорний Ворон: п'ять біографій" Романа Ковалю — 50 грн.
"Холодний Яр" Юрія Горліса-Горського — 84 грн.
"Михайло Гаврилко: і стеком, і шаблею" Романа Ковалю — 240 грн.
"Ми ще повернемося!" Юрія Горліса-Горського — 95 грн.
"Тиха війна Рената Польового" Романа Ковалю — 130 грн.
Аудіодиск "Солодко-гіркий романс" Люцини Хворост — 65 грн.
Книжки можна придбати, попередньо переказавши кошти електронним переказом на ім'я Р. М. Ковалю, вул. Курська, 20, пом. 14, Київ, 03049.

ТО ХТО ПЕРЕМІГ — МАЙДАН ЧИ БАНДА ЯНУКОВИЧА?

ВІДБИРАЮТЬ КОВБАСУ

У місті Севастополі зменшено фінансування дитячих садочків. Якщо раніше дітям давали по 10 гр. масла, то зараз 7. Замість півсклянки соку, тепер дають удвічі менше. Да й то не кожний день. На кордоні з Кримом російські

"погранічники" відбирають ковбасу. Тільки копчену або сирокочену. Вареної не беруть. У однієї жінки відібрали запечене м'ясо. Голодні, мабуть.

Оксана РУМЯНЦЕВА Севастополь

ПОЖЕРТВО НА ПАМ'ЯТНИК ПЕТРОВІ БОЛБОЧАНУ СКЛАВ АРКАДІЙ АВРАМЕНКО (1000 ГРН.) І ТАРАС СІЛЕНКО (200 ГРН.). ПРОСИМО ЖЕРТВУВАТИ НА ПАМ'ЯТНИК ПОЛКОВНИКОВІ ПЕТРОВІ БОЛБОЧАНУ, ВИЗВОЛИТЕЛЮ КРИМУ ПІЩО ДЯКУЮ ЗА ПОЖЕРТВИ НА "НЕЗБОРИМУ НАЦІЮ" ІВАНОВІ ОМЕЛЯНУКУ, СЕРГІЄВІ ТЕЛЯТНИКУ, ІГОРЕВІ СМЕТАНСЬКОМУ ТА СВІТЛАНІ МИРОНЧАК

ПЕРЕДПЛАЧУЙТЕ "НЕЗБОРИМУ НАЦІЮ"

Ії редактор Роман Коваль — дослідник Визвольної боротьби українців за свою державу у 1-й половині XX століття. Відтак ця газета — про долі українських січових стрільців, вояків Галицької армії, Армії УНР, повстанських отаманів та їхніх козаків, Карпатську Січ, ОУН, УПА, а також про коззарів, українських письменників, нові книжки про Визвольну боротьбу, які видає Історичний клуб "Холодний Яр". Газета виходить 1 раз на місяць. Ціна — 24 грн. на рік. **Передплатний індекс 33545.**

Редактор Роман Коваль
Коректор Оксана Жованик
Інформаційне забезпечення **Микола Владзімірський**
макетувальник **Олександр Литвин**
Адреса для листування та поштових переказів 03049, Київ, вул. Курська, 20, пом. 14. Тел./факс: 242-47-38 koyal_r@ukr.net koyalroman1@gmail.com
Редакція залишає за собою право редагувати та скорочувати тексти. Видання зареєстровано 28.12.1993 р. у Державному комітеті України у справах видавництва, поліграфії та книгорозповсюдження. Серія КБ №325. Наклад 4000 примірників. Видруковано 30.10.2015 р. **Засновник Роман Миколайович Коваль**